

احکام مناسبتی ماه مبارک رمضان

ناتوانی از گرفتن روزه در آغاز بلوغ

سؤال ۱. دختری که به سن تکلیف رسیده، ولی به علت ضعف جسمانی توانایی روزه گرفتن ندارد، و بعد از ماه مبارک رمضان هم نمی تواند قضای آن را به جا آورد تا این که ماه رمضان سال بعد فرا می رسد، چه حکمی دارد؟

جواب: ناتوانی از گرفتن روزه و قضای آن به مجرد ضعف و عدم قدرت موجب سقوط قضای روزه نمی شود، بلکه قضای روزه های ماه رمضان که از او فوت شده، بر وی واجب است.

افطار به خاطر مشقت در اثنای روز

سؤال ۲. اگر شخصی جهت شغلی که دارد و نمی تواند آن را رها کند چنانچه بر اثر تشنگی یا گرسنگی روزه برایش حرجی باشد، آیا از اول روز می تواند افطار کنند یا این که حکم دیگری دارند؟

جواب: در فرض سؤال، هر وقت دچار حرج و مشقت شدند، می توانند افطار نموده و بعدا باید روزه آن روز را قضا نمایند.

روزه در صورت عدم ثبوت اول ماه

سؤال ۳. اگر تعیین اول ماه رمضان و عید سعید فطر به علت عدم امکان رؤیت هلال اول ماه به سبب وجود ابر در آسمان یا اسباب دیگر، ممکن نباشد و سی روز ماه شعبان یا ماه رمضان کامل نشده باشد، آیا برای ما که در ژاپن زندگی می کنیم، جایز است که به افق ایران عمل کرده و یا به تقویم اعتماد کنیم؟ وظیفه ما چیست؟

جواب: اگر اول ماه از طریق رؤیت هلال حتی در افق شهرهای مجاور که اتحاد افق دارند، و یا از طریق شهادت دو فرد عادل و یا از طریق حکم حاکم ثابت نشود، باید احتیاط کرد تا اول ماه ثابت شود.

نیت هر روز یا برای کل ماه

سؤال ۴. در ماه رمضان باید برای هر روز نیت کرد، یا اینکه یک نیت در اول ماه کافی است؟

جواب: اگر شب اول ماه رمضان نیت کند که یک ماه را روزه بگیرد، کافی است؛ ولی بهتر (احتیاط مستحب) است در هر شب ماه رمضان، برای روزه فردای آن نیز، نیت کند.

چیزهایی که روزه را باطل می کند

۵. نه چیز روزه را باطل می کند:

اول: خوردن و آشامیدن.

دوم: آمیزش جنسی.

سوم: آن که کاری کند که منی از او بیرون آید. (استمنا)

چهارم: دروغ بستن به خدا و پیامبر و ائمه (علیهم السلام).
پنجم: رسانیدن غبار غلیظ به حلق.
ششم: فرو بردن تمام سر در آب.
هفتم: با حال جنابت یا حیض یا نفاس به اذان صبح رسیدن.
هشتم: اماله (تنقیه) با چیزهای روان.
نهم: عمداً قی کردن. خصوصیات و احکام این نُه مورد در مسائل آینده گفته خواهد شد.
(موارد چهارم تا ششم بنا بر احتیاط واجب مبطل است)

افطار روزه بر اثر تشنگی و گرسنگی

سؤال ۶. اگر شخصی که در ماه رمضان روزه دار است، در یکی از روزها برای خوردن سحری بیدار نشود و لذا نتواند روزه را تا غروب ادامه دهد و در وسط روز حادثه ای برای او اتفاق بیفتد و روزه را افطار کند، آیا کفاره بر او واجب است؟

جواب: اگر روزه را تا حدی ادامه دهد که روزه بر اثر تشنگی و گرسنگی برای او حرجی شود و در نتیجه آن را افطار نماید، فقط قضا بر او واجب است و کفاره ای ندارد.

خوردن سحری بعد از اذان صبح

سؤال ۷. اگر در ماه رمضان برای سحری بیدار شویم و سحری بخوریم و بعد بفهمیم اذان گفته‌اند روزه قبول است یا باید روزه آن روز قضا شود؟

جواب: اگر تحقیق نموده و با علم به اینکه هنوز صبح نشده خورده است و بعد فهمیده که صبح شده، روزه صحیح است و قضا ندارد.

فرو بردن اخلاط سر و سینه در حال روزه

سؤال ۸. هنگامی که مبتلا به بیماری زکام بودم، مقداری از اخلاط سر و سینه در دهانم جمع شده بود که به جای بیرون انداختن، آن را فرو بردم، آیا روزه ام صحیح است یا خیر؟ در بعضی از روزهای ماه مبارک رمضان در منزل یکی از اقوام بودم که بر اثر زکام و خجالت و حیا مجبور شدم با خاک، تیمم بدل از غسل واجب بکنم و تا نزدیک ظهر غسل نکردم. این کار برای چند روز تکرار شد، آیا روزه ام در آن روزها صحیح است یا خیر؟

جواب: فرو بردن اخلاط سر و سینه ضرری به روزه نمی‌رساند، ولی اگر به فضای دهان رسیده باشد بنا بر احتیاط واجب باید از فرو بردن آن خودداری نماید، و اما ترک غسل جنابت قبل از طلوع فجر روزی که می‌خواهید روزه بگیرید و انجام تیمم بدل از غسل به جای آن، اگر به خاطر عذر شرعی باشد و یا تیمم در آخر وقت و به خاطر تنگی آن باشد، موجب بطلان روزه نیست و روزه شما با تیمم صحیح است. در غیر این صورت، روزه شما در آن روزها باطل است.

فرو رفتن غذای باقی مانده بین دندانها

سؤال ۹. در یکی از روزهای ماه رمضان روزه گرفتم ولی دندان‌هایم را مسواک نزد، و بدون این که باقی مانده غذای لابلائی دندان‌ها را عمداً بلعم، خودبه‌خود بلعیده شده است. آیا قضای روزه آن روز بر من واجب است؟

جواب: اگر علم به وجود باقی مانده غذا در بین دندان‌هایتان و یا علم به رسیدن آن به حلق نداشته‌اید و فرو رفتن آن هم عمدی و با التفات نبوده، قضای روزه بر شما واجب نیست.

مسواک با خمیر دندان

سؤال ۱۰: آیا مسواک کردن با خمیر دندان، در حال روزه اشکال دارد؟

جواب: اشکال ندارد؛ ولی باید از فرو رفتن آب دهان که آغشته با خمیر دندان و آب است جلوگیری شود.

مضمضه و غرغره آب در حال روزه

سؤال ۱۱. اگر روزه‌دار آب را به قصد رفع عطش در دهان گردانده و بیرون بریزد به طوری که هیچ مقداری از آب پایین نرود چه حکمی دارد؟
جواب: در فرض سؤال اشکال ندارد.

زن شیرده

سؤال ۱۲. آیا زنی که به بچه شیر می‌دهد و روزه برای او ضرر دارد، اگر روزه نگیرد بعداً باید کفاره نیز بدهد یا نه؟

جواب: اگر خوف ضرر برای بچه باشد باید به مقدار هر روزی که روزه را افطار می‌کند، یک مد طعام (تقریباً ۷۵۰ گرم گندم یا نان یا برنج و یا مانند آن) به فقیر بپردازد و روزه را نیز قضا کند. ولی اگر خوف ضرر برای خودش باشد حکم مریض را دارد.

زن باردار

سؤال ۱۳. زنی در دو سال متوالی در ماه مبارک رمضان حامله بوده و قدرت روزه گرفتن در آن ایام را نداشته است، ولی در حال حاضر توانایی روزه گرفتن را دارد، حکم او چیست؟ آیا کفاره جمع بر او واجب است یا فقط قضای آن را باید به جا آورد؟ تأخیر او در قضای روزه چه حکمی دارد؟

جواب: اگر بر اثر عذر شرعی روزه ماه رمضان را نگرفته، فقط قضا بر او واجب است، و در صورتی که عذر او در خوردن روزه خوف از ضرر روزه بر جنین یا کودکش بوده، باید علاوه بر قضا، برای هر روز یک مد طعام به عنوان فدیة بپردازد، و اگر قضا را بعد از ماه رمضان تا ماه رمضان سال بعد، بدون عذر شرعی به تأخیر انداخته، فدیة دیگری هم بر او واجب است یعنی باید برای هر روز یک مد طعام به فقیر بدهد. و در صورتی که عذر او خوف ضرر برای خودش بوده، حکم سایر موارد خوف ضرر را دارد که در صورت استمرار این خوف تا ماه رمضان سال بعد، قضا از وی ساقط است و فقط فدیة (یک مد طعام) بر او واجب است.

قضای نماز و روزه ترک شده و کفاره آن

سؤال ۱۴. اینجانب متأسفانه به دلیل کاهلی و... نتوانسته ام برخی از روزه و نمازهای سال‌های قبل را قضا نمایم اکنون و در حال حاضر چگونه می‌توانم قضای روزه‌ها و نمازها را به جای آورم؟

جواب: روزه‌هایی که از روی عذر خورده اید قضای آن واجب است و در فرض مذکور که تا رمضان آینده قضا نکرده اید واجب است علاوه بر قضا برای هر روز یک مد طعام (هفتصد و پنجاه گرم گندم، جو، آرد و مانند آن را) به فقیر بدهید و روزه‌هایی که عمداً نگرفتید واجب است ضمن قضای آنها برای هر روز یا شصت روز روزه بگیریید یا شصت مسکین را اطعام کنید. چنانچه در شهر خود دسترسی به شصت فقیر ندارید واجب است کفاره را به شهر دیگری ببرید و اگر آن هم میسر نیست واجب است منتظر بمانید تا در آینده به شصت فقیر در شهر خود دسترسی پیدا کنید. و اگر کمتر از عددی که می‌خواهید وجود داشت، می‌توانید بطور مکرر طعام را به آنان بدهید تا عدد را تکمیل کنید و احتیاط آن است که تکرار را در ایام متعدد انجام دهید. و اما نمازهایی که به هر جهت فوت شده واجب است قضا شود و کفاره ندارد.

